

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 9Co/49/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4116228166
Dátum vydania rozhodnutia: 15. 07. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Ingrid Radošická Vallová
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2021:4116228166.5

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Nitre, v senáte zloženom z predsedníčky senátu Mgr. Ingrid Radošickej Vallovej a členiek senátu JUDr. Kataríny Marčekovej a Mgr. Andrey Szombathovej-Polákovej, v spore žalobkyne: M. Q., nar. XX. XX. XXXX, bytom G., C. XXX/X, zastúpená: Advokátska kancelária KONCOVÁ & PARTNERS, s. r. o. so sídlom Trenčín, Legionárska 7158/5, IČO: 47 256 907 proti žalovanému: Home Credit Slovakia, a. s., so sídlom Piešťany, Teplická 7434/147, IČO: 36 234 176, zastúpený: Advokátska kancelária GOLIAŠOVÁ GABRIELA s. r. o., so sídlom Trenčín, 1. mája 173/11, IČO: 47 234 679, adresa pre doručovanie: Piešťany, Teplická 7434/147, o zaplatenie finančného zadostučinenia vo výške 500 eur, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Nitra zo dňa 14. apríla 2021 č. k. 9Csp/208/2016-309 takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie **p o t v r d z u j e**.

Žalobkyni sa priznáva nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie zaviazal žalovaného zaplatiť žalobkyni do 3 dní od právoplatnosti rozsudku sumu vo výške 500 eur ako primerané finančné zadostučinenie (I.). Žalobkyni priznal nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu (II.). Po právnej stránke svoje rozhodnutie odôvodnil s poukazom na ust. § 52 ods. 1 až 4, § 53 ods. 1 až 6, § 3 ods. 1, § 37, § 39, § 41, § 451 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka, ako aj ustanoveniami zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov - § 1 ods. 2, § 2, § 9 ods. 1, 2, § 11 ods. 1 písm. a/, b/, § 11 ods. 4, ako aj zákonom č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa - § 3 ods. 5 a § 3 ods. 3, ako aj zisteným skutkovým stavom.

1.1. Žalobkyňa žiadala, aby jej súd priznal primerané finančné zadostučinenie vo výške 500 eur z dôvodu porušenia jej práva ako spotrebiteľa. Vo vzťahu k citovanému ustanoveniu zákona č. 250/2007 Z. z., či už v pôvodnom, alebo v terajšom znení, súd uviedol, že ide o ustanovenie s tzv. relatívne neurčitou hypotézou, ktorá neustanovuje žiadne kritériá na vymedzenie toho, čo predstavuje primerané finančné zadostučinenie ako treba určiť jeho výšku. Nárok na primerané finančné zadostučinenie má ten spotrebiteľ, ktorý na súde úspešne uplatní porušenie práv alebo povinností vyplývajúce zo zákonov na ochranu spotrebiteľa.

1.2. Súd konštatuje, že prvým predpokladom na priznanie primeraného finančného zadostučinenia je právoplatné rozhodnutie súdu o tom, že Úverová zmluva č. XXXXXXXXXXXX zo dňa 19. 05. 2011, uzatvorená medzi žalobkyňou a žalovaným, je bezúročná a bez poplatkov. Prvoinštančný aj odvolací súd tak rozhodli po tom, čo vzhladli porušenie zákona zo strany žalovaného v zmysle § 11 ods. 1 písm. b/ zákona o spotrebiteľských úveroch, keď zmluva o spotrebiteľskom úvere obsahovala nesprávnu ročnú percentuálnu mieru nákladov v neprospech spotrebiteľa, čo samo o sebe je dôvodom na to, aby bolo

možné úver považovať za bezúročný a bez poplatkov. Druhým predpokladom na uplatnenie nároku na priznanie finančného zadosťučinenia sú podporené skutkové tvrdenia, príp. dôkazy o tom, že porušenie práva zo strany žalovaného bolo spôsobilé prívodiť žalobkyni nemateriálnu ujmu.

1.3. Súd, rozhodujúc vo veci, reflektuje na rozhodnutie odvolacieho súdu a uvádza, že výška nároku na primerané zadosťučinenie nie je zákonom konkretizovaná. Súd ju určí podľa úvahy po zhodnotení okolností konkrétneho prípadu. Samotný vznik ujmy však nie je podmienkou pre priznanie nároku na finančné zadosťučinenie. Postačí, ak ujma aspoň hrozila. V danom prípade súd po vykonaní pojednávania dňa 14. 04. 2021 má za to, že žalobkyňa prostredníctvom svojej zástupkyne požiadavky na uplatnenie nároku na priznanie finančného zadosťučinenia splnila tým, že z vlastnej iniciatívy na pojednávaní predniesla nové skutkové tvrdenia a predložila aj dôkazy na podporu svojich tvrdení a to aj v súlade s požiadavkou a argumentáciou odvolacieho súdu bez toho, aby bola na to prvoinštančným súdom vyzvaná.

1.4. Súd sa stotožnil s tvrdeniami zástupkyne žalobkyne na pojednávaní, a síce, že konaním žalovaného, ktoré spočívalo vo vyvíjaní neprimeraného nátlaku na žalobkyňu v prípade čo i len krátkeho omeškania so splatením splátky, boli porušením jej práva a slobody, pričom žalobkyňa dlhodobo vystupuje ako matka samoživiteľka s finančnými ťažkosťami, nízkym príjmom a splácaním niekoľkých úverov súčasne. Žalovaný zneužil túto situáciu žalobkyne a v momente, keď sa omeškala s úhradou splátok, začal využívať praktiky, ktoré boli pre žalobkyňu ponižujúce. Žalobkyňa siahla na dno svojich možností a bola nútená si finančné prostriedky na úhradu dlžnej sumy požičiavať od známych a rodinných príslušníkov, čo ju súčasne ovplyvnilo aj v spoločenskej sfére. Predmetné skutkové tvrdenia žalobkyni neboli sporné, pričom boli podporené dôkazmi a to rozsudkom OS Nitra č. k. 10C 54/2009-17 z 18. 05. 2009 zmluvou o splátkovom úvere z 25. 02. 2015 a potvrdením o výške príjmu žalobkyne z roku 2015.

1.5. Súd preto dospel k záveru, že žalobkyni vznikol nárok na priznanie finančného zadosťučinenia. Pri posúdení výšky finančného zadosťučinenia súd vychádzal z výšky bezdôvodného obohatenia 1 742,28 eura a sumu 500 eur uplatnenú žalobkyňou považuje za primeranú, pričom súdna prax nevylučuje ani priznanie zadosťučinenia vo výške materiálnej ujmy, ktorá sa stala alebo hrozila spotrebiteľovi. Takáto výška primeraného finančného zadosťučinenia má podľa názoru súdu nielen satisfakčný účinok, ale tiež účinok preventívny, ktorý môže odradiť žalovaného od uplatňovania nezákonných postupov.

1.6. O náhrade trov konania súd rozhodol podľa § 262 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 1 CSP a žalobkyni, ktorá mala prevažný úspech vo veci, priznal proti žalovanému náhradu trov konania vo výške 100%, keďže bola úspešná v plnom rozsahu pri určení bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru, finančnom zadosťučinení a v prevažnej časti aj vo vydaní bezdôvodného obohatenia a zavinenie v zastavujúcej časti, vzhľadom k zvyšným uplatneným nárokom, súd považoval za nepatrné.

2. Rozsudok súdu prvej inštancie napadol v zákonnej lehote odvolaním žalovaný, ktorý sa domáhal jeho zrušenia a vrátenia veci súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, alternatívne zmeny rozhodnutia súdu prvej inštancie a zamietnutia žaloby. Žalovaný rozsudok súdu prvej inštancie napadol z dôvodov uvedených v § 365 ods. 1 písm. f/ a h/ CSP. Ako vyplýva z odôvodnenia rozsudku súdu prvej inštancie, podkladom pre priznanie primeraného finančného zadosťučinenia mali byť žalobcom predložené dôkazy, z ktorých podľa jeho názoru nevyplýva akýkoľvek nárok žalobcu na priznanie primeraného finančného zadosťučinenia. Tvrdenia žalobcu sú výlučne v teoretickej rovine, ktoré žiadnym dôkazom nepodložil, ani bližšie neozrejmil, čím a akým spôsobom mal byť na neho vyvíjaný nátlak. Je toho názoru, že pokiaľ žalobca porušuje dlhodobo a opakovane povinnosti z úverovej zmluvy, má zákonom deklarované právo vyzvať žalobcu ako dlžníka na úhradu dlhu a rovnako má aj právo uplatniť si následne svoj nárok súdnou cestou.

2.1. Vychádzajúc z ust. § 3 ods. 5 zák. č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa vyplýva, že aby súd mohol priznať primerané finančné zadosťučinenie, jeho predpokladom je, že spotrebiteľove práva a povinnosti sú porušené a sám vyvíja iniciatívu ako túto situáciu odvrátiť a zabezpečiť si súdnym rozhodnutím ochranu. Predmetom konania vedeného pod sp. zn. 9Csp 208/2016 bolo okrem priznania primeraného finančného zadosťučinenia len vydanie bezdôvodného obohatenia a určenie bezúročnosti a bezpoplatkovosti zmluvy, o ktorom súd rozhodol rozsudkom zo dňa 28. 05. 2018, čo v žiadnom prípade nemožno vyhodnotiť ako úspešné uplatnenie porušenia práv alebo povinností. Podmienkou na priznanie nároku podľa § 3 ods. 5 nepostačuje len samotné porušenie zákona č. 250/2007 Z. z., ale aj súčasné porušenie práv alebo povinností ustanovených inými predpismi. Žalobca vo svojej žalobe neuviedol,

akým spôsobom mal jeho práva alebo povinnosti v súvislosti s uzatvorenou úverovou zmluvou poškodiť. Pokiaľ k porušeniu práv žalobcu malo dôjsť absenciou náležitostí v zmysle § 9 ods. 2 zák. č. 129/2010 Z. z., konkrétne rozkladom splátok, na základe čoho bola úverová zmluva vyhlásená za bezúročnú a bezpoplatkovú, je nevyhnutné poukázať na rozsudok Súdneho dvora EÚ zo dňa 05. 09. 2019 vo veci C-331/18, v ktorej súd odpovedal na položenú prejudiciálnu otázku KS v Prešove ohľadne rozpisu každej splátky na istinu úroku a poplatkov z omeškania. Vzhľadom na uvedené odpovede Súdneho dvora je nespochybniteľným faktom, že napádaná náležitosť podľa § 9 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z. z. je v úverovej zmluve uvedená správne a v súlade so zákonným znením. Rovnaký právny názor zaujal aj najvyšší súd v uznesení zo dňa 22. 02. 2018 sp. zn. 3Cdo 146/2017.

2.2. V prípade náležitosti týkajúcej sa hodnoty RPMN v rozmedzí od do nebola ani judikatúra jednotná. Niektoré sudy ju považovali za uvedenú v súlade so zákonným znením, iné nie. Z tohto dôvodu bola na Súdny dvor EÚ položená prejudiciálna otázka, o ktorom sa rozhodlo až v konaní (C-290/19) zo dňa 19. 12. 2019. Úverová zmluva bola uzatvorená dňa 19. 05. 2011. Je preto nereálne a racionálne nezdôvodniteľné, aby sa náležitosť, o ktorej v presnejšom a jednoznačnejšom výklade sa rozhodlo až dňa 19. 12. 2019, považovala za porušenie práv spotrebiteľa už 8 rokov predtým. Pri koncipovaní úverovej zmluvy postupoval v dobrej viere, že plnil literu zákona korektne a komplexne. Preto zastáva názor, že je nesprávne, aby bol sankcionovaný za svoj výklad zákona, pri ktorom sa ani výklad súdov nedokáže zjednotiť. Za poskytnutý úver mu patria úroky a poplatky a je preto neopodstatnené vyhodnotiť jeho konanie ako úmyselné, smerujúce k získaniu bezdôvodného obohatenia. V danom prípade jednoznačne absentuje preukázanie úmyslu žalovaného bezdôvodne sa obohatiť.

2.3. Pokiaľ ide o nárok z titulu finančného zadosťučinenia, uvádza, že žiadna škoda spotrebiteľovi nevznikla, práve naopak, získa výhodu bezúročného a bezpoplatkového úveru, ktorý by mu neposkytla žiadna banka, ani inštitúcia. Ak by na základe takejto skutočnosti malo byť spotrebiteľovi priznané aj primerané finančné zadosťučinenie, zastáva názor, že výklad právnej normy § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z. z. nie je správne aplikovaný. V tejto súvislosti dal do pozornosti rozsudok KS v Prešove č. k. 14Co/99/2012-141, rozsudok OS Prešov zo dňa 20. 01. 2017 sp. zn. 29C/105/2016, uznesenie 17Co 17/2018 zo dňa 10. 04. 2018.

2.4. Primerané finančné zadosťučinenie nemôže v zmysle uvádzaných rozhodnutí slúžiť k neprimeranému finančnému obohacovaniu sa spotrebiteľov. V princípe by to znamenalo, že za jedno nedodržanie náležitosti úverovej zmluvy bol žalovaný postihnutý dvakrát - vydaním bezdôvodného obohatenia a priznaním primeraného finančného zadosťučinenia, čo je v rozpore so zásadou ne bis in idem. Bol to práve žalobca, ktorý si o poskytnutie úveru požiadal, s výškou poskytnutého úveru bol oboznámený, taktiež si bol vedomý, že si berie spotrebiteľský úver, z ktorého si veriteľ uplatnil úroky a poplatky. S celým týmto procesom žalobca ako klient vedome a dobrovoľne súhlasil podpisom úverovej zmluvy. Nie je mu preto zrejmé, k akému poškodeniu práv spotrebiteľa vôbec dochádza v prípadoch, kedy sudy vyhlásia poskytnutý úver za bezúročný a bez poplatkov a následkom čoho je, že žalobca ako spotrebiteľ neplatí úroky a poplatky, ale len samotnú istinu poskytnutého úveru. Predstavuje to pre neho výlučne výhodu, a nie škodu. Jediným poškodeným, ktorý po takomto rozhodnutí súdu zostane, je samotný veriteľ, ktorý príde o zisk úverovej zmluvy v podobe úrokov a poplatkov.

2.5. Je zrejmé, že žalobcovi žiadne, ani len potenciálne riziko ujmy nehrozilo a z celého zmluvného vzťahu so žalovaným sa snaží len vyťažiť výhody a finančné prostriedky. Ani sudy by nemali spotrebiteľov zbavovať zodpovednosti za svoje záväzky a následne im ešte priznávať primerané finančné zadosťučinenie. Postavenie slabšej strany neznamená, že tejto bude poskytovaná bezbrehá ochrana voči dodávateľovi ako strane silnejšej, bez ohľadu na platné právo. K výške priznanej sumy uviedol, že to považuje za nedôvodné a nepreukázané v rozpore s cieľom normy, ktorú zákonodarca primeraným finančným zadosťučinením sledoval. Žalovaný počas celého trvania úverového vzťahu od žalobcu žiadal len plnenie zmluvných povinností, ku ktorým sa slobodne a vážne zaviazal pri podpise zmluvy. Takéto konanie jednoznačne nemožno vyhodnotiť ako porušenie práv a povinností žalobcu zo strany žalovaného, ktoré by zakladalo nárok na vyplatenie primeraného finančného zadosťučinenia. K primeranosti výšky priznaného finančného zadosťučinenia poukázal na rozhodnutie KS v Prešove zo dňa 10. 09. 2020 pod sp. zn. 9Co/36/2020, kde odvolací súd za primerané finančné zadosťučinenie považoval sumu 50 eur, ktorú po celkovom zhodnotení veci pri neexistencii tvrdenia žiadnych rozhodnutých skutočností je sumou postačujúcou a je tak primeraným finančným zadosťučinením žalobkyne. K obdobnému záveru smeruje najnovšia judikatúra tak Okresného, ako aj Krajského súdu

v Prešove, ktorý považujú v prípade vyhlásenia úveru za bezúročný a bez poplatkov priznať finančné zadostučinenie v rozsahu 50 až 100 eur.

3. K podanému odvolaniu žalovaného sa písomne vyjadrila žalobkyňa, ktorá navrhla rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny potvrdiť. Má za to, že rozsudok spĺňa všetky náležitosti na riadne a vyčerpávajúce odôvodnenie a to vo všetkých svojich častiach. Popiera tvrdenia žalovaného, ktoré uvádza v podanom odvolaní a považuje ich za neprijateľné, účelové a špekulatívne. V súlade s rozhodnutím odvolacieho súdu preukázala splnenie predpokladov na priznanie primeraného finančného zadostučinenia v rozsahu, v akom ho žiadala. V zmysle úverovej zmluvy si od žalovaného požičala finančné prostriedky vo výške 1 300 eur. Požadoval od nej, aby mu za sumu 1 300 eur vrátila sumu 3 217,68 eura, čo je bezmála 3-násobok požičanej sumy. Uvedené považuje žalobkyňa za obohacovanie sa. Žalovaný nemôže konať svojvoľne, práve naopak, jeho podnikanie v oblasti poskytovania úveru musí byť vykonávané v medziach zákona, keďže je v jeho moci dostávať osoby, ktorým úvery poskytuje, do nepriaznivej životnej situácie s cieľom obohatiť sa. Na tento účel žalovaný využíva praktiky, vďaka ktorým sa dotknuté osoby často ocitajú na hranici svojich možností a schopností, o čom svedčia aj ňou predložené dôkazy, teda aj početnosť súdnych konaní, kde bol žalovaný zaviazaný, či už na vydanie bezdôvodného obohatenia, alebo na zaplatenie primeraného finančného zadostučinenia.

4. Ďalšie vyjadrenia už v konaní zaslané neboli.

5. Krajský súd v Nitre ako odvolací súd (§ 34 CSP) po zistení, že odvolanie smeruje proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie, voči ktorej zákon odvolanie pripúšťa, bolo podané oprávnenou osobou, v neprospech ktorej bolo rozhodnuté, viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 379 a § 380 CSP), ako aj skutkovým stavom tak, ako ho zistil súd prvej inštancie (§ 383 CSP) prejednal vec bez nariadenia pojednávania s verejným vyhlásením rozsudku (§ 385 ods. 1, § 219 ods. 3 CSP) a dospel k záveru, že rozsudok súdu prvej inštancie je potrebné ako vecne správny podľa § 387 odsek 1 CSP potvrdiť. Zároveň odvolací súd aplikuje ust. § 387 ods. 2 CSP, podľa ktorého, ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, príp. doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia aj ďalšie dôvody.

6. Okresný súd Nitra svojím rozsudkom zo dňa 28. mája 2018 č. k. 9Csp/208/2016-159 spolu s opravným uznesením určil, že Úverová zmluva č. XXXXXXXXXX . zo dňa 19. 05. 2011, uzatvorená medzi žalobkyňou ako dlžníkom a žalovaným ako veriteľom, je bezúročná a bez poplatkov. Ďalším výrokom zaviazal žalovaného vydať žalobkyni bezdôvodné obohatenie vo výške 1 742,28 eura, a napokon, štvrtým výrokom zaviazal žalovaného zaplatiť žalobkyni sumu 500 eur ako primerané finančné zadostučinenie do troch dní od právoplatnosti rozsudku. Odvolací súd, rozhodujúc o podanom odvolaní žalovaného proti rozsudku súdu prvej inštancie, svojím rozsudkom zo dňa 21. mája 2020 č. k. 9Co/223/2019-216 rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom výroku o určenie, že zmluva je bezúročná a bez poplatkov a vo výroku o povinnosti vydať bezdôvodné obohatenie potvrdil a vo výroku o priznaní finančného zadostučinenia a vo výroku o trovách konania rozsudok súdu prvej inštancie zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Odvolací súd sa stotožnil so záverom súdu prvej inštancie, že poskytnutý úver je bezúročný a bezpoplatkový v zmysle § 11 ods. 1 písm. b/ Zákona o spotrebiteľských úveroch, keď dospel k záveru, že zmluva obsahovala nesprávnu percentuálnu mieru nákladov v neprospech spotrebiteľa. Dospel však k rovnakému právnomu záveru ako súd prvej inštancie, že úver je bezúročný a bez poplatkov, a preto potvrdil napadnutý rozsudok aj vo výške vydania bezdôvodného obohatenia v sume 1 741,28 eura, keď žalobkyni boli poskytnuté peňažné prostriedky vo výške 1 300 eur a zaplatila sumu 3 042,28 eura.

6.1. Odvolací súd zrušil rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku o priznaní finančného zadostučinenia, keď poukázal na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR z 20. 03. 2008 č. k. 6Obo 302/2006, ako aj na tú skutočnosť, že je potrebné, aby súd prvej inštancie náležite venoval pozornosť nielen rozsahu a intenzite porušených práv spotrebiteľa, ale tiež tomu, aká ujma konaním žalovaného u nej nastala, resp. či nastala.

7. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie opätovne rozhodol o nároku na zaplatenie finančného zadostučinenia a žalovaného zaviazal zaplatiť žalobkyni finančné zadostučinenie vo výške 500 eur do troch dní od právoplatnosti rozsudku.

8. Odvolací súd preskúmal napadnuté rozhodnutie z dôvodov podaného odvolania žalovaného a dospel k záveru, že súd prvej inštancie správne zistil skutkový stav a z takto zisteného skutkového stavu vyvodil aj správny právny záver a svoje rozhodnutie i vyčerpávajúco odôvodnil, preto odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny v zmysle § 387 ods. 1 CSP potvrdil, a keďže sa v plnom rozsahu stotožňuje s dôvodmi uvedenými v napadnutom rozhodnutí bez toho, aby tieto opakoval, s poukazom na ust. § 387 ods. 2 CSP.

9. Odvolateľ má za to, že napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci. Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávne právne posúdenie je chybnou aplikáciou práva na zistený skutkový stav; dochádza k nej vtedy, ak súd nepoužil správny (náležitý) právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval, alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery.

10. Podľa § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona slovenskej národnej rady č. 372/1992 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov, proti porušeniu práv a povinností ustanovených zákonom s cieľom ochrany spotrebiteľa môže sa spotrebiteľ proti poručiťovi na súde domáhať ochrany svojho práva. Združenie sa môže na súde proti poručiťovi domáhať, aby sa poručiťel zdržal protiprávneho konania a aby odstránil protiprávny stav, a to aj vtedy, ak takéto konanie poručiťela poškodzuje záujmy spotrebiteľov, ktoré nie sú len jednoduchým súhrnom záujmov jednotlivých spotrebiteľov poškodených porušením spotrebiteľských práv, ale ide o konanie poručiťela uplatňované voči všetkým spotrebiteľom (ďalej len „kolektívne záujmy spotrebiteľov“). Spotrebiteľ, ktorý na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi, má právo na primerané finančné zadosťučinenie od toho, kto za porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi zodpovedá.

11. Inštitút primeraného finančného zadosťučinenia môže na účely ochrany spotrebiteľa naplniť požiadavku účinného a odradzujúceho prostriedku ochrany. Tak právna teória, ako aj aplikačná prax spájajú inštitút náhrady škody výlučne so znížením majetku a ušlým ziskom. Náhrada škody ako inštitút súkromného práva v podmienkach Slovenskej republiky a konštantnej judikatúry sleduje výlučne reparačnú funkciu. Pre porovnanie sankčná funkcia náhrady škody (punitive damages v práve USA a exemplary damages v práve Veľkej Británie) je taká náhrada škody, ktorej cieľom nie je kompenzovať žalobcu, ale skôr potrestať žalovaného za protiprávne konanie, ktorého sa dopustil vo vzťahu k žalobcovi a ktorým žalobcovi spôsobil škodu a odradiť odporcu alebo akúkoľvek tretiu osobu od opakovania takéhoto konania v budúcnosti. Sankčná náhrada škody teda trestá a súčasne pôsobí preventívne. Jazyk európskych predpisov a judikatúry akcentuje najmä druhú funkčnú zložku sankčnej náhrady škody, teda funkciu preventívnu (porov. najmä používanie adjektíva „odradzujúci“).

12. Pokiaľ ide o výšku finančného zadosťučinenia, táto závisí od úvahy súdu. Pri jej určovaní sa zohľadňujú rôzne kritériá a to intenzita, časové trvanie závadného konania, satisfakčná a sankčná funkcia a podobne. Súd musí o výške primeraného finančného zadosťučinenia uvažovať v intenciách konkrétneho sporu a vychádzať z konkrétnych zistených skutkových okolností.

13. Z rozhodnutí Najvyššieho súdu SR (3Obo 147/2007, 6Obo 302/2006) vyplýva v súvislosti s priznanou výškou finančného zadosťučinenia, že nárok na primerané finančné zadosťučinenie je nárokom objektívnym, ktorý nie je viazaný na naplnenie akýchkoľvek subjektívnych podmienok. Je treba mať na zreteli, že finančné zadosťučinenie a jeho výška má byť „kompenzáciou za nevyčísliteľné straty, ktoré postihnutý utrpel“, resp. „prihliadne sa aj na to, aby náhrada ujmy predstavovala určitú satisfakciu za stav, ktorý musel žalobca týmto konaním žalovaného strpieť.“ Inak povedané, aj keď predpokladom priznania finančného zadosťučinenia je v zmysle § 3 ods. 5 Zákona o ochrane spotrebiteľa to, aby spotrebiteľ úspešne uplatnil porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej predpismi na jeho ochranu, je treba zrozumiteľne uviesť, či a ktoré práva žalobcu ako spotrebiteľa boli porušené postupom žalovaného a posudzovanou úverovou zmluvou.

14. Nárok na primerané finančné zadosťučinenie podlieha voľnej úvahe súdu, čo však neznamená ľubovôľu súdu. Pre svoju úvahu súd musí mať k dispozícii dostatok tvrdených a preukázaných skutočností, z ktorých súd pri svojich úvahách musí vychádzať. Je nutné prihliadnuť k tomu, akým spôsobom výšku zadosťučinenia žalobca zdôvodňuje, aké dôkazy v tomto smere označuje,

avšak rozhodnou je úvaha súdu, ktorá smeruje k zisteniu primeranosti priznávaného zadosťučinenia v peniazoch. Súd musí o výške primeraného finančného zadosťučinenia uvažovať v intenciách konkrétneho sporu a vychádzať z konkrétnych zistených skutkových okolností. Súd prihliadne na závažnosť a intenzitu protiprávneho konania, vplyv tohto konania, intenzitu trvania a rozsahu nepriaznivých následkov a na subjektívny prístup oboch strán k protiprávnemu konaniu. Až na základe takto zistených skutočností je možné určiť výšku zadosťučinenia. Odvolací súd zdôrazňuje, že hlavným kritériom pri finančnom zadosťučinení je kritérium primeranosti (výšku uvedenú v petíte nemôže súd prekročiť).

15. Rovnako ako súd prvej inštancie, i súd odvolací, považoval za primerané v prejednávanej veci finančné zadosťučinenie vo výške 500 eur. Takto priznané finančné zadosťučinenie je akousi určitou satisfakciou za stav, ktorý musela v dôsledku konania žalovaného (opísaného v rozhodnutí súdu prvej inštancie) trpieť a je aj sankciou postihujúcou žalovaného, ktorý závadne konal. Tak, ako už odvolací súd uviedol vyššie, spotrebiteľ nie je povinný preukázať ujmu, ktorá mu vznikla, pretože Zákon o ochrane spotrebiteľa priznáva právo na finančné zadosťučinenie už vtedy, keď k porušeniu práva alebo povinnosti dôjde. Žalobkyňa sa v tomto prípade úspešne domohla svojho práva, a teda boli splnené všetky zákonné predpoklady pre priznanie finančného zadosťučinenia, tak ako jeho priznanie, vychádzajúc z okolností danej veci, správne odôvodnil súd prvej inštancie.

16. Podľa názoru odvolacieho súdu, súd prvej inštancie vyčerpávajúcim spôsobom uviedol, aké úvahy ho viedli pri stanovení výšky primeraného finančného zadosťučinenia, keď pri výške určenia primeraného finančného zadosťučinenia, bolo prihliadnuté ku všetkým skutkovým okolnostiam daného prípadu, s ktorými sa odvolací súd stotožňuje a na tieto poukazuje.

17. Pokiaľ žalovaný namietal, že žalobkyni žiadna ujma, ktorá by odôvodňovala priznanie finančného zadosťučinenia, nevznikla, odvolací súd opätovne zdôrazňuje, že úlohou spotrebiteľa pri uplatnení tohto nároku nie je ujmu preukazovať, a i s ohľadom na uvedené, je i v tomto smere odvolanie žalovaného nedôvodné.

18. Poukazujúc na vyššie uvedené odôvodnenie, odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v jeho napadnutých vyhovujúcich výrokoch ako vecne správny v zmysle ust. § 387 odsek 1 CSP potvrdil.

19. O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd v zmysle § 396 ods. 1 a § 255 ods. 1 CSP tak, že úspešnej žalobkyni v odvolacom konaní priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100%.

Toto rozhodnutie prijal odvolací senát Krajského súdu v Nitre pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii.

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).